

We moeten het gesprek over eenzaamheid in de wijk aangaan

Bron Zorg en Welzijn – april 2019

Helaas is eenzaamheid over vijf jaar niet uitgebannen, denkt Jan Willem van de Maat van Movisie. Ondanks het actieprogramma “Eén tegen eenzaamheid”. Veel gemeenten zijn aan de slag gegaan om met bewoners, organisaties, professionals en bedrijfsleven te verkennen wat er gebeurt en wat nog meer nodig is. ‘Het begint met mensen die goed getraind zijn om met eenzaamheid om te gaan.’

0

foto iStock

Gemeenten zijn bezig om met lokale coalities tegen eenzaamheid te kijken hoe je eenzaamheid aan kunt pakken. In die coalities zitten direct betrokkenen, zoals professionals, maatschappelijke organisaties, vrijwilligers, ondernemers en vaak ook ervaringsdeskundigen. ‘Een lastige klus’, zegt Jan Willem van de Maat, want er gebeurt al heel veel in gemeenten. ‘Wat daarom belangrijk is bij de aanpak van eenzaamheid, is dat je het vraagstuk doelgericht benadert en aanpakt.’

Kwaliteitskompas

Voor zo'n meer systematische aanpak heeft Movisie het Kwaliteitskompas ontwikkeld. De aanpak in de kompas bestaat uit een aantal stappen. De eerste twee stappen gaan over het verkennen van de lokale problemen met betrekking tot eenzaamheid en het gezamenlijk formuleren van concrete doelen: wat willen we bij de inwoners over drie jaar bereiken? Van de Maat: 'In een bijeenkomst met alle betrokken partijen zetten mensen op een rij wat je kunt toevoegen en verbeteren aan wat er al gebeurt op het gebied van eenzaamheid, zodat de doelen bereikt worden. Vervolgens verbind je indicatoren aan de doelen, zodat je kunt zien of je het gewenste resultaat bereikt bij de inwoners. In stap drie spreek je met elkaar af wie welke bijdrage levert aan de doelen. In de vierde stap kijk je naar de kwaliteit van wat je doet: hoe kun je dat verbeteren?'

Verbeter tips

Movisie heeft bijvoorbeeld een online verbeter tool waarmee professionals en organisaties hun eenzaamheidsproject kunnen testen op de laatste kennis over wat werkt en wat niet werkt: www.watwerktbij.nl/eenzaamheid Nadat je de tool hebt ingevuld krijg je concrete verbeter tips. Meer weten? [Kijk op deze link>>](#)

Deskundigheidsbevordering

De kernvraag voor alle gemeenten is, aldus Jan Willem van de Maat, hoe kun je een extra slag maken in de aanpak van eenzaamheid. 'Er is bijvoorbeeld nog veel terrein te winnen door deskundigheidsbevordering van alle mensen die met de aanpak van eenzaamheid bezig zijn, ook van professionals,' zegt Van de Maat. Het gaat om vragen als: wat is eenzaamheid, hoe maak je het bespreekbaar, wat kun je doen en naar wie kun je mensen verwijzen? 'Dat zijn

vragen waar bijvoorbeeld de klusjesman van de woningcorporatie mee te maken krijgt, en ook de sociaal werkers in de wijk.'

Oorzaken van eenzaamheid

Goede trainingen en opleidingen over eenzaamheid zijn volgens Van de Maat geen overbodige luxe. 'Er zijn verschillende vormen en oorzaken van eenzaamheid. Allereerst is het belangrijk dat professionals en vrijwilligers op hun netvlies hebben dat vereenzaming onder allerlei problemen kan zitten. In gesprekken met mensen kun je achterhalen wat er speelt. Maar daar moet je wel de tools voor hebben. Hoe ga je dat gesprek aan? Daar heb je handvatten voor nodig.'

Meer weten: er bestaat een [handboek: training verbinden met eenzaamheid](#)>>

Aanpak tegen eenzaamheid

Van de Maat gelooft in een echte omslag in de aanpak tegen eenzaamheid. De landelijke campagne "Eén tegen eenzaamheid" geeft zeker een boost aan de aanpak. 'Te beginnen bij het lokale gesprek in de gemeente,' zegt Van de Maat. 'In Almere heeft men zich in een wijk gericht op een preventieve aanpak van eenzaamheid voor mensen die 65-plus zijn. Een lokaal netwerk van medewerkers van de gemeente, professionals, vrijwilligers en bewoners gaan daar met elkaar om tafel zitten om te bespreken wat er speelt in de wijk en wat er nodig is. De gemeente is weliswaar de kartrekker, maar de doelen en indicatoren worden gezamenlijk bepaald.'

Uitgebannen

Dus een goede aanpak van eenzaamheid zal ertoe leiden dat het probleem over vijf jaar is uitgebannen? Dat nou weer niet, denkt de Movisie-deskundige, 'Ik denk niet dat de eenzaamheidscijfers snel zullen dalen of stijgen.'

Eenzaamheid hoort bij het leven, het zal er altijd zijn. En eenzaamheid heeft ook te maken met de veranderingen in de zorg, in de samenleving en in het beleid, zoals de focus op langer zelfstandig thuis wonen. Ik denk dat de huidige aanpak van eenzaamheid een mooie kans biedt om de effecten van het nieuwe beleid goed op te vangen. We moeten de juiste dingen doen, die passen in deze tijd.'